

VYTAUTO KERNAGIO VILNIUS

1. Vaikystės namai

Kudirkos g. 5
Pilkas dviaukštis namukas su veranda, kurio antrame aukšte du kambarius nuomojosi V. Kernagio tėvai. Šiame name Vytautas Kernagis gyveno penkerius metus nuo gimimo.

2. Paauglystės ir studijų laikų namai

Kaštonų g. 2 (tada buvo Z. Angariečio g.)
Šiame name, ties Lukiškių aikšte, išsikėlusi iš Kudirkos gatvės, įsikūrė Kernagių šeima. Jų butas buvo kampinio namo antrame aukšte. Čia prabėgo Vytauto paauglystė ir jaunystė. Jis labai džiaugėsi, kad šiame bute jis turėjo savo plotą – „...ilgą ilgą, kaip dešrelė – su langu gale“ nuosavą kambarį, kurį vadino tiesiog „sasyska“. Šiuo metu bute gyvena V. Kernagio mama ir sesuo.

3. Kabareto laikų namai

Antakalnio g. 99
Kabareto klestėjimo metais 65-ajame bute gyveno Vytautas ir Dalia Kernagai su sūnumi Vytuku. Kabaretas sumanytas ir pradėtas dar Kaštonų (Angariečio) gatvėje.

4. 23-ioji vidurinė mokykla

Jasinskio g. 11, dabar Simono Daukanto gimnazija
Tuo metu tai buvo viena garsiausių Vilniaus mokyklų – ji žydėjo, kunkuliavo, nes ten buvo visko. Mokyklą V. Kernagis vertino kaip „chebros“ susibūrimo vietą. Bigbito ansamblis „Aisčiai“ šioje mokykloje atsirado ne savaime, o dėl to, kad V. Kernagis ir kiti paaugliai pradėjo mokytis skambinti gitaromis. Į šokius, kuriuose grodavo „Aisčiai“, prisigrūdavo mokinių iš viso Vilniaus. Dešimtokas Vytautas Kernagis buvo pašalintas iš mokyklos už elgesį, tuomet traktuotą chuliganišku ir disidentiniu.

5. Dailės institutas

Maironio g. 6
Tuometiniame Vilniaus Dailės institute, 1971 m. gruodžio 25 d. – Kalėdų proga, V. Kernagis dalyvavo Kęstučio Antanėlio pastatytoje A. Lloydo Webberio roko operoje „Jėzus Kristus superžvaigždė“ (Jesus Christ Superstar). Tačiau K. Antanėlio žodžiais, būtent VYTAUTO dėka muzika tapo spektakliu. 1973 m. Vytautas Kernagis čia susipažino su būsimąja žmona Dalia Šuopyte.

6. Lukiškių aikštė, „chebros“ susitikimo vieta

Prie antrojo suoliuko į kairę nuo paradinio įėjimo kasvakar rinkdavosi „chebra“. „Jeigu kada nors buvai Brodo vaikas, tai visam gyvenimui“ – V. Kernagis prikėlė Brodo vaizdą, prisiminė „chebros“ vardus ir pavardes: Kęstas Antanėlis, Algis Pui-pa, Nijolė Oželytė, Balys Žiūraitis, Andrius Žibikas, Algis Sirijos Gira, Audra Poškai-tytė, Rimas Steponaitis, Eglė Gilytė, Algis Mikutėnas, Izolda Keidošiūtė, Olegas Zacharenkovas...
23-ioji, 15-oji, Salomeika, Vienuolynas, Čiurlionkė. „Į Brodą ateiti praktiškai niekam nebuvo toli...“

7. Akmenys

„Akmenys“ – akmeniniai Černiachovskio (dabar Kudirkos) aikštės kraštai kairėje, priešais Centro Komiteto langus.
„Esu džinsinės kartos, išaugusios su „Bitlų“ dainomis, vaikas. O toji karta iki pa-baigos lieka pašėlusiu... savo vaikams Brodas davė labai tvirtą gyvenimo pagrindą, pasireiškiantį fantastišku kūrybingumu,... iš kažkur atsiradusį beprotišką variklį, neleidžiantį apsamanoti“.

8. „Chebros“ namai ir kiemas

Vienuolio g.
Tai vadinamasis „Planetos“ (dabar „Skalvijos“ kino centro) kiemas, supamas Poželės ir Vienuolio gatvių namų, kur rinkdavosi Brodo vaikai, tarp jų: Romas Juknevičius, Saulius Sverdiolas, Ramunė Nakaitė, Vilija Baumilaitė, Taurius Fledžinskas ir kiti.

9. Gastronomas (kieme – vakarinė mokykla)

Gedimino pr. 22
Gastronomo kiemas. Čia, buvusioje 1-oje darbo jaunimo pamaininėje vakarinėje mokykloje, tuomet dirbdamas Jaunimo teatre, mokėsi V. Kernagis.

10. Profsąjungų kultūros rūmai, teatro studija

V. Mykoliaičio – Putino g. 5
Profsąjungų kultūros rūmai ant Tauro kalno. Teatro studija, kur Vytautas atrado fantastinį dramos būrelį, vadovaujamą Valerijos Marcinkevičiūtės-Karalienės, įtraukusį daugybę jaunų gabių žmonių, dabar garsių menininkų. Su vadove jie pastatė K. Binkio „Atžalyną“.

11. Lietuvos valstybinė konservatorija

Gedimino pr. 42, dabartinė Lietuvos muzikos ir teatro akademija
Aktorinio meistriškumo studijos Lietuvos konservatorijoje – kelias „tarp dangaus

ir žemės“, padėjusios suvokti, ką reiškia būti tarp gabesnių ir, kad nesitarp jų blogesnis. 1969-ųjų metų vasarą V. Kernagis įstojo mokytis į H. Vancevičiaus kursą. Kurso draugai: Vytautas Grigolis, Vytautas Rumšas, Sigitas Račkys, Jonas Braškys, Romanas Savickas, Regina Arbačiauskaitė, Genutė Ciplinskaitė... Po ketverių metų baigęs studijas, kartu su V. Grigoliu, V. Kernagis buvo paskirtas į Kauno dramos teatrą.

12. Filharmonija

Aušros vartų g. 5
Tai savarankiško režisūrinio darbo pradžia. Su pagyrimu baigęs Maskvos A. Lu-načarskio teatro meno institutą (GITIS), Filharmonijoje V. Kernagis pradėjo reži-seriaus darbą naujai įsteigtame Estrados skyriuje. Režisavo ir vedė Filharmonijos estrados renginius – „Pavasario ritmus“, „Rudens paradą“, Palangos festivalius... „Praėjus septyneriems metams, galiu tvirtinti, kad sodintas medis ima duoti vai-sius“, – kalbėjo Vytautas 1982 metų vasarą.

13. Vilniaus plokštelių studija

B. Radvilaitės g. 8
Amžinoji plokštelių studijos siela Zinutė Nutautaitė padėjo V. Kernagiui įgyven-dinti ne vieną jo įrašų projektą. Kasmet po plokštelę, visos jo programos studijoje įrašytos. Paskutinė plokštelė – „Povo link“ – įrašyta 1989 metais. Čia 1994 metais buvo išleista ir pirmoji V. Kernagio vinilinė plokštelė „Akustinis“.

14. Sporto rūmai

Rinktinės g. 1
Tai buvo pagrindinė Estrados renginių vieta anuometiniame Vilniuje, kur V. Kerna-gis režisavo ir vedė daugybę koncertų.

15. Vilniaus Universitetas ir Šv. Jonų bažnyčia („Dainos teatro“ studija)

Šv. Jono g. 12
Tai „Dainos teatro“ patalpos – repeticijų kambariai, sandėliai. Šioje vietoje gimė idėjos ir buvo rengiamos programos Dainos teatro koncertams.

16. Universiteto aktų salė

M. K. Čiurlionio g. 21
Čia V. Kernagis, O. Zacharenkovas ir A. Ramonas 1969 – 1970 m. grojo šokiuose su grupe „Rupūs miltai“. Apie 1977 m. šioje salėje vyko V. Kernagio dainuojamosios poezijos koncertas.

17. Kareivinių siena

M. K. Paco g.
1973 – 1974 m. V. Kernagis, tarnaudamas Sovietų armijoje, buvo karinio šokių ir dainų ansamblio nariu kartu su draugu S. Račkiu. Per plyšį, buvusį toje sieno-je, kareiviai vyresnybei nežinant pabėgdavo į miestą ir per ją slapta grįždavo.

18. Aktorių namai

Gedimino pr. 1
Čia veikusi Teatro draugija antrame aukšte turėjo nedidelę salę, kurioje apie 1977 – 1978 m. vyko ir V. Kernagio autoriniai koncertai.

19. Meno darbuotojų rūmai

Daukanto a. 3/8, dabartinė Prezidentūra
Šiuose rūmuose apie 1977 m. vyko V. Kernagio ir kitų dainuojamosios poezijos atlikėjų koncertai.

Parengė VšĮ Vytauto Kernagio fondas pagal R. Oginskaitės knygą „Nes nežinojau, kad tu nežinai. Knyga apie Vytautą Kernagį“.

VILNIAUS TURIZMO INFORMACIJOS CENTRAS IR KONFERENCIJŲ BIURAS

Vilniaus g. 22, LT-01119 Vilnius
Tel. +370 5 262 9660
Faks. +370 5 262 8169
El. paštas tic@vilnius.lt, tourism@vilnius.lt

Didžioji g. 31, LT-01128 Vilnius (Vilniaus Rotušė)
Tel. +370 5 262 6470
Faks. +370 5 262 0762

Geležinkelio g. 16, LT-02100 Vilnius (Geležinkelio stotis)
Tel./Faks. +370 5 269 2091

Šventaragio g. 2, LT-01122 Vilnius (Katedros aikštė)

Darbo valandos: I-V 9.00 – 18.00, VI-VII 10.00 – 16.00

www.vilnius-tourism.lt
www.vilnius-events.lt
www.vilnius-convention.lt

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Turizmo skyrius

Daugiau informacijos apie Vytautą Kernagį
VšĮ Vytauto Kernagio fondas, www.kernagis.lt

BRODAS IR JO ŽMONĖS

Brodas – Vilniaus jaunų žmonių pasaulis, klestėjęs septintą–aštuntą dešimtmetį. Pagrindinę miesto gatvę, tuo metu vadintą Lenino prospektu, sostinės laisvūnai pervadino savaip ir susikūrė čia savų ritualų erdvę. Bendravimo, koncertavimo, išdaigiško maištavimo.

Brodas traukė kūrybingus žmones. Vienas jų – artistas, dainų kūrėjas Vytautas Kernagis (1951–2008) jaunesnėms kartoms išsaugojo Brodo vardą ir įtvirtino jo legendą. Nes jo paties legenda prasidėjo ten – Brode ant suolėlio ties dabartine Lukiškių aikšte. Su gitara, chebra ir gėlėmis, nusipaišytomis ant šaligatvio. Hipiavimo ir Bitlų (jų nevadino „The Beatles“!) laikais! Brodo vaizdas pagal Kernagį: „1969-ieji. Brodas (. . .). Platėjančios kelnės, mini sijonėliai ir kažkokia keista, vien Brodo panelėms būdinga stovėjimo maniera: batukų priekiai suglausti, kulnai – į šonus. (. . .) Kas moka groti – rašo dainas, kas moka filmuoti – filmuoja, kas moka gerti – geria. . . Visi augina plaukus ir ką nors myli. . .“ Kernagis juos pavadino Brodo vaikais.

Brode Vilniaus jaunuomenė rinkdavosi kasdien, ir tai buvo būtinybė, nepaisant to, kiek toli nuo Brodo tavo namai. „O kur dar galėjome būti?“ ne vienas paklaus. Ir kur kitur sutiksi visus pažįstamus, jei ne Brode. Olegas Zacharenkovas, vienas iš ryškiųjų Brodo asmenybių, dainų kūrėjas, sakė, kad ten „buvo tūkstančiai chebrų. Brodas buvo visuotinė susitikimų ir džiaugsmo, ir liūdesio vieta“. Brodo pavadinimas, aiškina Zacharenkovas, kilęs nuo dviejų užsienietiškų žodžių: rusiško „brodit“ (vaikščioti, bastytis) ir angliško „Broadway“.

Ten jie klausėsi roko muzikos, patys grojo tai, ką girdėjo iš įrašų ar per Varšuvos, Liuksemburgo, Švedijos radijo stotis. Jie kūrė savo dainas – kaip Kernagis, Zacharenkovas, Kęstas Antanėlis. Jie daug skaitė, aptarinėjo knygas, patys rašė, piešė, kūrė filmus, ruošėsi būti artistais arba ištikimais žiūrovais, klausytojais ir skaitytojais. Brode augo inteligentija. O savo hipiškais ženklais – ilgais plaukais ir juostelėmis ant jų, platėjančiomis kelnėmis ir mini sijonais, baltais sportbačiais ir gėlėmis – Vilniaus jaunuolija demonstravo slaptą ryšį su gėlių vaikais, protestuojančiais kažkur toli, sėdinčiais ant akmenų, laiptų ar ant žolės kitose nepasiekiamose valstybėse ir klausančiais to paties roko.

Bet tai nereiškia, kad visi Vilniaus jauni žmonės vertino Brodą. Kiti nė nežinojo apie jį arba patekę jautėsi svetimi, nors agresija Brodui nebuvo būdinga. Ne visi Brode ir hipiavo kaip paaugliai, kiti turėjo savų siužetų, tinkamų vyresniems šmaikštuoliams. Šiandien galime pasėkti Brodo porenųžų keliais, spėliodami, kur galėjo būti viena ar kita jų mėgta vieta.

Kavinė „Rūta“

Nuo Lenino (dabar Lukiškių) aikštės pasukus Žvėryno link, praėjus pro kaminį kryžkelės pastatą, iš tolo matydavosi eilė. Jaunos kompanijos kantriai laukdavo, kol galės įeiti į kavinę „Rūta“ (dabar „Mambo Pizza“, Gedimino pr. 37). Eilė gatvėje – visada ženklas, kad ten kavinė, nes jų buvo mažai. Aukščiausias lygis – sugebėti įeiti be eilės, pasakius durininkui „Mes – prie baro“.

„Rūta“ – Brodo jaunosios chebros knaipė. Prie staliukų susėda keliagubai daugiau žmonių, negu numatyta. Jie daug šneka, daug rūko, o geria po vieną puodelį kavos per visą vakarą. Arba gausi kompanija užsisako vieną butelį sauso vyno. Ir mažytį indelį mišrainės. Stalai užimti, prekybos jokios, o Brodo chebra bendrauja. Sako, personalas jų už tai nekėsdavo, durininkai neįleisdavo ar išmesdavo. Bet „Rūta“ nuolat buvo apgulta.

Brodo kavinės

Ne vien tie, kas sėdėdavo „ant akmenų“ prie Černiachovskio aikštės (dabar V.Kudirkos aikštė), eidavo į „Žuvėdrą“ Liudo Giros gatvėje (dabar „Kibin Inn“ Vilniaus g. 21) – kelių staliukų kavinukę, kurioje pro dūmus vos įžiūrėsi, kas sėdi, nors aišku, kad visada savi. Kaip ir „Rūtoje“. Saulius Tomas Kondrotas, pavyzdžiui. Arba Liutauras Degėšys, skaitantis chebrai savo eilėraščius. Arba Antanas A.Jonynas, Rimantas Sakalauskas, Izolda Keidošiūtė, Jūratė Mykolaitytė. Šiandien tai žinomi menininkai – poetas, skulptorius, kino kritikė, tapytoja „Žuvėdros“ kampe stovėjo muzikos automatas, kur įmetęs 5 kapeikas galėjai pasirinkti, ko klausytis – dažniausiai Bitlų „Girl“, lenkų bardo Mareko Grechutos ar grupės „Czerwony gitary“.

„Neringa“ (Gedimino pr. 23) jaunajai Brodo chebrai pernelyg prašmatni, bet ten būdavo įdomu vien pažiūrėti į nuolatinius lankytojus, nes čia rinkosi garsūs menininkai, intelektualai, ateidavo vyresniųjų kursų studentai. Patraukli vieta išgerti – „Vilniaus“ restorano baras „Vilnelė“ (name Gedimino pr. 20), bet, aišku, vyresniems. Šiltuoju metų laiku restorano „Dainava“ terasoje veikė lauko kavinė (dabar „Tokyo China“, Vienuolio g. 4), dėl metalinių balto

ažūro baldų praminta „Lova“ – Brodo chebros vasaros rezidencija, kurios atsidarymo visi nekantriai laukdavo. Tada už 39 kapeikas užsisakai sausvynio „Riesling“ ir vėl sėdi bendraudamas visą dieną „Dainavoje“ (dabar „Grand Casino“) veikė ir vienintelis Vilniuje naktinis baras, į kurį kartais pavykdavo įeiti.

23-ia mokykla (šulė, būda) ir jos menininkai

Tai viena stipriausių ir populiariausių ano laiko Vilniaus mokyklų (dabar Simono Daukanto gimnazija, Jasinskio g. 11). Jokie pastatai neužstojo mokyklos nuo Respublikinės bibliotekos (dabar Nacionalinė M.Mažvydo biblioteka, Gedimino pr. 51). Joks tunelis nebuvo iškastas greta mokyklos – tuose plotuose buvo jos sporto aikštynai. 23-ios mokyklos mokiniai sportavo ir priešais buvusiam „Žalgirio“ jaunimo stadione (dabar ten Seimo rūmai, Gedimino pr. 53). Sustiprinta krepšinio mokyklą garsėjo meniškos natūros mokiniais. Algimantas Puipa ir Algimantas Mikutėnas, gyvenę gretimame mokyklai name, kur veikė gastronomas „Talinas“ (dabar „Maxima“, Gedimino pr. 64), darė kiną, o savo sambūrį buvo pavadinę studija „Noriu būti genijum“. Dabar tai žinomi kino kūrėjai. Tarp 23-ąją mokyklą baigusiujų nemažai menininkų. Literatūros mokytojos Laimos Abraitytės dėka mokykloje vyko literatūros vakarai, mokinių susitikimai su poetais ir aktoriais. Aktų salėje trečiame aukšte šokiams grojo grupė „Aisčiai“, kurios lyderiu laikomas Vytautas Kernagis. Į šituos šokius su gyva roko muzika braudavosi kitų mokyklų mokiniai, žmogus prie žmogaus, nors toji savamokslų paauglių muzika, kaip jie autoironiškai pripažįsta, tebuvo „trys akordai“ ir anglų kalbos imitacija pagal Bitlų įrašus. Bet paaugliams tai buvo palaima, o Kernagis to laiko šokius pabrėžtinai vadino Šokiais.

Profsjungų kultūros rūmai

Rūmai ant Tauro kalno Brodo chebrą traukė, ir ne vienas ten vaidino demokratiškame Valerijos Karalienės dramos būrelyje, po to kūrybą pasirinko profesija (artistai Vytautas Kernagis, Saulius Bareikis, Dainius Kazlauskas, Gediminas Storpirštis, Ingeborga Dapkūnaitė, Saulius Balandis, režisieriai Cezaris Graužinis, Ramunė Kudzmanaitė, Giedrė Beinoriūtė, Antanas Gluskinas, režisierius ir rašytojas Vytautas V.Lansbergis, poetas Aidas Marčėnas, šiuolaikinio meno kūrėjas Saulius Vaitiekūnas. .). Profsjungų kultūros rūmuose galėjai išmolti piešti, fotografuoti, groti, šokti. Ten buvo kas veikti įvairių Vilniaus tautų vaikams ir suaugusiems. Tačiau rūmų didžioji salė, talpinusi tūkstantį žiūrovų, rodė ne tik saviveiklos pasiėkimus.

Nuo 1966 metų gegužės devynis kartus per savaitę ten vaidino Jaunimo teatras, ir tai buvo patraukli alternatyva akademiškam Akademiniam teatrui. Ten vyko novatoriškų Maskvos teatrų – „Sovremennik“, „Na Taganke“, „Na Maloj Bronnoj“ – gastrolės. Ten būdavo svaiginančių užsienio gastrolierių. Jeigu Bobas Dylanas būtų atvažiavęs į Vilnių anuo laiku, jis dainuotų Profsjungų kultūros rūmuose. Nuo 1985-ųjų ne vien Brodo chebrą į tuos rūmus traukė Vytauto Kernagio „Dainos teatras“, ir iki pat 1991-ųjų gruodžio, iki atsisveikinimo koncerto į „Dainos teatro“ vakarus būdavo sunku prasibrauti.

Brodo kino teatrai

Tai buvo „Pergalė“ Gagarino ir Cvirkos gatvių kampe (dabar „Pramogų bankas“ Stulginskio g. 8 / Pamekálnio g. 7), „Vilnius“ prospekte priešais Akademinį teatrą (dabar parduotuvė „United Colors of Benetton“, Gedimino pr. 5A) ir „Planeta“ su dviem salėm Požėlos gatvėje palei Nerį (dabar tai Goštauto g. 2, vienoje salėje „Skalvijos“ kino centras, kitoje – viešoji įstaiga „KiNo kontora“). Vien dokumentinį kiną rodė atokiau nuo Brodo buvusi „Kronika“ Komjaunimo gatvėje (dabar Evangelikų Reformatų bažnyčia, Pylimo g. 18). Brodo chebra būtent „Kronikoje“ pamatė kelias sekundes „gyvų“ Bitlų. Iš viso anuo metu Vilniuje veikė apie 15 kino teatrų.

Ant akmenų

Kadangi Černiachovskio aikštę rėmino žemas tašytų akmenų aptvaras, ten nereikėjo suolelių – chebra sėdėdavo ant tų akmenų, bet labiau mėgo šoninius, o ne tuos, nuo kurių žiūrėtum į prospektą. Medžiais apaugusios aikštės gale – romantiškas praėjusių amžių kvartalas. Kadaise tie dviaukščiai buvo vadinami rūmais. Brodo laikais tame kvartale veikė Vilniaus dailės mokykla. Vėliau nugriautų rūmų vietoje iškilo pastatas Lietuvos komunistų partijos Centro komitetui, sutrumpinus LKP CK (dabar – Vyriausybės rūmai, Gedimino pr. 11). Kol dviaukščių kvartalas ramiai stovėjo, LKP CK buvo įsitaisęs aikštės rytiniame šone.

Daugelis dailės mokyklos auklėtinių kaip tik ir buvo tarp sėdėtojų ant akmenų. Jiems nė motais, kad priešais jų akis – partinės valdžios pagrindinė būstinė (dabar prekybos centras „Gedimino 9“).

Priešais akmenis, kitoje prospekto pusėje atokiau nuo gatvės buvo restoranas „Palanga“ (dabar prekybos centras „Flagman“, Gedimino pr. 16), kur vasarą tiesiai ant šaligatvio veikė Brodo chebra jauki lauko kavinė.

Brodo parduotuvės

Ką Brodo vaikams, per dieną turėdavusiems kažin ar visą rublį, buvo aktualu pirkti? Knygas, plokšteles, cigaretes, vyną. Plokštelių parduotuvės veikė Liudo Giros g. netoli „Žuvėdros“ ir ties Lenino aikšte, kur prospektas kirtosi su Liepos 21-osios g. (dabar Vasario 16-osios g.). Šiame kampe (Gedimino pr. 33) pardavinėjo ir instrumentus. Nors Brodo chebra muzikos įrašų gaudavo savais keliais ir labiau juos domino užsienyje išleisti vinilai, retkarčiais atsiunčiami vienam kitam, tačiau ir tose dviejose plokštelių parduotuvėse galima būdavo atrasti vertybių. Centrinis knygynas liko savo vietoje (Gedimino pr. 13), bet susimažino plotą, dalį jo užleidęs kavinei „Double Coffeė“. Knygas chebra ne tik pirko, bet mokėjo ir tiesiog pasiimti. Kur dabar įsitaisęs restoranas „McDonald’s“ (Gedimino pr. 15), veikė saldumynų parduotuvė „Svajonė“. Ten ir Centriniamse gastronome buvo skaniausia kava, nes kitur pardavinėjo geriausių atvejų „vtoriaką“ – antrąkart ant tų pačių tirščių užpiltą vandenį, nors beveik visur kavos puodelis kainavo tas pačias 8 kapeikas.

Centrinis gastronomas (Gedimino pr. 22) Brodo žmonėms buvo reikalingas labiau dėl cigarečių ir dėl alkoholio skyriaus rūsyje. Dabar gastronomo vietą užėmė batų ir drabužių parduotuvės, restoranas „Cancan Pizza“. Viename iš kiemų greta Centrinio gastronomo (tai kiemas, kurį rėmina Mažasis teatras ir „Salamander“ batai) veikė mažas ir slaptas Ministrų tarybos gastronomas su produktais, kurių paprastose parduotuvėse nebūdavo niekada. Brodo vaikams tai visiškai nerūpėjo. Tačiau daug kas iš jų kasdien eidavo į to kiemo gilumą ir kilo į antrą aukštą, nes ten veikė I-oji Darbo jaunimo vakarinė pamaininė mokykla – kas nebesimokė vidurinėje mokykloje, kaip Nijolė Oželytė arba Vytautas Kernagis, tas dirbo ir lankė pamokas ten.

Skveras su Žemaite

Įsispraudęs tarp aukštų namų, šis skveras – tarsi Brodo kišenė. Vieta gerokai intymesnė, nei atvirosios aikštės, tačiau nieko ypatingai slapto ten nevyko – kaip ir visame Brode. Žmonės bendravo, rūkė, klausė muzikos iš nešiojamų radijo imtuvų arba grojo ir dainavo patys.

Meninkų kvartalas

Tai kvartalas, apsuptas Jakšto, Goštauto ir Vienuolio gatvių. Namai nebuvo skirti specialiai menininkams, bet taip atsitiko, kad būtent juose gavo butus daug aktorių, muzikantų, režisierių. Ten gyveno režisierius Romualdas Juknevičius, aktoriai Ona Knapkytė, Juozas Rudzinskas, Napoleonas Nakas, Marija Rasteikaitė, Henrikas Kurauskas, dainininkai Virgilijus Noreika, Beatričė Grincevičiūtė (Operos tarnybinį įėjimą vadinusi „dupa operova“, o jos garbei gatvelė šalia šio kvartalo pavadinta Beatričės vardu), dainų švenčių rengėjas Solomonas Sverdiolas, muzikantai Kornelija Kalinauskaitė, Jurgis Fledžinskas, kompozitorius Benjamins Gorbulskis. . .

Šito kvartalo vaikai įsiliedavo į Brodo chebrą. Arba spiečiai jų sueidavo pas kurį nors į namus – jei tėvai toleruodavo. Butai be eilės vadinosi „plotai“, o tie vakarai „bardakai“. Žmonės klausėsi roko įrašų, šoko, gėrė vyną (Brode nebuvo geriama, tik rūkoma). Kas nors būtinai turėjo nešiojamą radijo imtuvą „Atmosfera“, todėl kieme (jis vadintas ir „Planetos“ kiemu – nes viename tų namų ir veikė „Planetos“ kino teatras) jie nuolat būrėsi sutartą valandą drauge klausytis muzikos per Varšuvos radiją. Šiame kieme netoli išėjimo iš kino teatro ant namo pritvirtintos gaisrininkų kopėčios, kuriomis paauglys Vytautas Kernagis lipdavo iki penkto aukšto pasikalbėti su savo pirma meile vardu Eglė.

Kaštonų gatvės menininkai

Iš menininkų kvartalo – iš „Planetos“ kiemo! – išėjęs į Jakšto gatvę (tada – Komunarų), čia pat ir Kaštonų gatvė (tada – Zigmo Angariečio), kur taipogi gyveno nemažai menininkų.

Brodo chebrai aktualiausias buvo kampinis namas ties aikšte (Kaštonų 2), kur antrame aukšte gyveno aktorių Aleksandro ir Gražinos Kernagių šeima. Ten savo ilgą ir siaurą kambarį, vadintą „sasyksa“ turėjo jų sūnus Vytautas Kernagis. Ir Vytautas, ir jo kompanija į antrąjį aukštą reikalui esant sugebėdavo užlipti reljefinėmis namo sienomis, o ilgasis kambarys su langu į kiemą talpindavo nesuskaičiuojamą kiekį Brodo vaikų.

Gretimame name gyveno aktorė Teofilija Vaičiūnienė, namuose priešais – tapytojas Antanas Gudaitis, operos solistas Antanas Sodeika, rašytojas Augustinas Gričius, jo sūnus operatorius Jonas Gričius, kurį laiką – rašytojas Juozas Baltušis su aktore Monika Mironaite. Menininkų artumas veikė ir kūrė gerą įtampą!

Ant suoliukų prie aikštės

Ir aplink tuometę Lenino aikštę gyveno nemažai menininkų. Tame pačiame name, kur Kernagai, bet langais į aikštę – kino režisierius Vytautas Žalakevičius. Kampiniame name arčiau prospekto – kompozitorius Balys Dvarionas. Viename iš gražiųjų Kražių skersgatvio namų – kino režisierius Arūnas Žebriūnas su dainininke Giedre Kaukaite. Kino režisieriai tada buvo dievai. Ne vienas iš Brodo chebros buvo nusifilmavę, suvaidinę pagrindinius ar epizodinius vaidmenis lietuviškuose filmuose, kurie tuomet visiems nepaprastai rūpėjo: 1964 m. Žebriūno „Paskutinėje atostogų dienoje“ (Lina Braknytė, Andrius Žibikas), ypač daug – 1967 m. Boriso Jermolajevo „Posūkyje“ (Sigitas Petrauskas, seserys Birutė ir Danutė Kazlauskaitės, Linas Kriščiūnas), Algirdo Aramino filmuose – 1968 m. „Kai aš mažas buvau“ (vėl Linas Kriščiūnas ir kiti mokiniai) ir 1971 m. „Maža išpažintis“ (studentas Vytautas Kernagis). Matyti kino ekrane stambiu planu, jie ateidavo į 23-ios mokyklos Šokius, vaikščiojo Brode! Išėini iš kino teatro po „Mažos išpažinties“ seanso, o „ant akmenų“ sėdi Kernagis ir groja tas pačias dainas. Daug kas iš Brodo vaikų pasifilmuodavo ir masuotėse. Kinas buvo vienas iš menų, kurie jungė Brodo chebrą, kaip ir muzika. Galbūt dėl šitų interesų Brodo chebrai iš dviejų pastatų, buvusių priešais Lenino aikštę svarbesnis buvo tas, kuriame studijavo aktoriai ir kili į antrą aukštą, nes ten veikė I-oji Darbo jaunimo vakarinė pamaininė mokykla – kas nebesimokė vidurinėje mokykloje, kaip Nijolė Oželytė arba Vytautas Kernagis, tas dirbo ir lankė pamokas ten.

Lenino aikštė kvėpėjo rožėmis, nes įvairiaspalviai rožynai buvo ypač kruopščiai puoselėjami, o Brodo jaunuolių didžiausias žygdarbis – įsigudrinti nuskinti rožę ir padovanoti panelei, nors tas rožes prižiūrėdavo ne tik gėlininkai, bet ir milicija. Ir dar – alyvų kvapas pavasarį. Prie tokio romantizmo – ir cigarečių dūmo kvapas, nes Brodo chebra aikštėje rūkė gausiai. Net iš 23-ios mokyklos pertraukų metu atbėgdavo parūkyti. Brode rinkosi ir tie, kuriems buvo tiesiog svarbu parodyti, kad jie turi geresnius džinsus (tikrus, o ne pasisiūtus) ar nešiojamą radijo imtuvą. Ir ne menai buvo jų interesai. Kitiems Brodas buvo ta vieta, kur, eidamas nuo taško A iki taško B, išgeri, o sugebėti išgerti daug buvo didis gėris.

„Tai mes buvom ne tie“, apibūdino scenografu tapęs Brodo vaikas Andrius Žibikas. „Mes sėdėdavom ant suoliukų prie Lenino aikštės, mes kalbėdavomės, mes bendraudavom. Ir netgi turėjom vieną suoliuką, kuris jau tikrai būdavo mūsų. Antras suoliukas nuo centrinio įėjimo, einant Žvėryno link“. Tai Vytauto Kernagio kompanijos suolas. Aikštėje dar išliko senieji ilgi suolai su atlošais. Anuomet ir gatvėje palei aikštę stovėjo būtent tokie, o ne šiandieniniai striukai, be atramų, nė iš tolo neprimenantys Brodo chebros patogiųjų, panašių į sofas.

Aktoriaus Ryčio Gustaičio, „Aisčių“ muzikanto prisiminimai: „Ant suolų – jokie alkoholio. Grodavom su Kernagiu prospekte prie Lenino aikštės. Atsinešdavom gitaras ir plėšdavom. Praviams. Po to ir chebra pastovi susirinkdavo. Bitlus dainavom, ir savo jis jau kažką turėjo“. O svarbiausia pagal Kernagį – įjumoro jausmas! Tiksliau – ironijos. Ir būtinai – autoironijos. Ta ironija-autoironija – matyt, skiriamasis mūsų kartos bruožas. Kitaip gal nebūtume išlikę. Prarastoji karta? Ne. Tai buvo nepaprasta karta“.

Teksto autorė Rūta Oginskaitė

Brodo vaikams ir jų vaikams

Vytautas Kernagis

Leidinio tekstai ir informacija teisingai spausdinimo metu (2011 m. vasario mėn.).

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Turizmo skyrius neatstako už informacijos pasikeitimą, įvykusį po leidinio išleidimo.